

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschijnt s'zondags, s'donderdag en zaterdags. Men schryft in te Tongeren by M.-F. COLLÉE, boekdrukker uitgever van dit blad. groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs. Alletoezending van brieven, annonces, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad.
 » » » 8 fr. buiten »
 Een blad afzonderlyk. 20 centimen.
 De aankondigingen, per drukregel. 18 »
 De reklamen » 25 »

By het zenden van aankondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laatste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeler conditiën.

TONGEREN, DEN 19 FEBRUARY.

100 mylen in een uer.

De *Paix* van M. Coomans kondigt een artikel af over eene nieuwe uitvinding, welke men voor eene onmogelykheid in praktyk zou kunnen houden, indien het woord «onmogelyk» niet uit ons woordenboek geschrabd was geworden.

Veel van 't geen wy tegenwoordig in vooruitgang bezitten, zou over ruim eene halve eeuw voor «onmogelyk» gehouden zyn: men zou de schouders opgehaeld hebben, wanneer men van de toepassing van den stoom en de elektriciteit, in al hunne uitgebreidheid, hadde gesproken — en zouden wy, by het zien ontstaan van honderde wetenschappelyke wonderen durven beweerden, dat de menschelyke geest eindelyk het toppunt bereikt heeft, en nu op dat standpunt gekomen is, waer het *tot hier toe en niet verder* geschreven staet?

Wy kunnen of mogen dit niet aennemem, en wy werpen dan ook dat woord «onmogelyk» niet zoo lichtveerdig op, hetwelk zoo veel beteekent als de vermachting van een denkbeeld zonder onderzoek. Zeg «onmogelyk» als het stoffelyk bewezen is, dat het ontwerp eene utopie is en men van hetzelfde zeggen kan: men reikt met de hand niet aen den hemel.

Volgens de *Paix* zouden een aantal bekwame ingenieurs een ontwerp van yzeren weg goedgekeurd en uitvoerbaar geacht hebben, langs welken men den afstand van Parys naer Marseille (813 kilometers) in 1 1/2 uer zou afleggen — en zelfs zou die vliegerij, indien wy zoo'n woord mogen schryven, goedkoop en veiliger gedaen worden dan nu in 18 uren. Het hydrauliek stelsel zou de grondslag van die verbazende uitvinding zyn.

Het plan ligt voor den Keizer en wacht zyn goedkeuring — en, indien wy de *Paix* mogen gelooven, zou Frankryk ditmaal de zoo ieverige en ondernemende Engelschen voorby schuiven, en een stelsel invoeren, dat van de wereld byna eene wandelplaats zou maken, gelyk de elektrieke draed deze reeds tot een grooten salon heeft ingekrompen.

Het blad van M. Coomans herinnert te dezer gelegen-

heid een feit, dat wy ons-zelven nog zeer goed gedenken: reeds in 1854 kondigde een belgisch geleerde, M. Jobard, directeur van het Museum te Brussel, artikelen over een soortgelyk stelsel af; men vond het praktisch, maer niettemin viel het ontwerp in 't water en het had geen verderen weerklink dan de barreelen van den oktrooi.

Nu gaet het van Parys uit: de ingenieur Girard kan in stelsel eenigzins verschillen, maer het moedergedacht is hetzelfde. Niettemin wordt de ingenieur Girard nu als de uitvinder aanzien; zyn naem, op de vleugels der fransche dagbladen gedragen, zal de wereld doorklinken en 't zal en moet de Franschman Girard zyn, die, indien alles gelukt, dezen nieuwen geestesvonk in de wereld heeft geworpen!

Wy beoordeelen de nieuwe uitvinding niet; wy zetten ook het onseilbare, het praktische van die ongelooflyke vlugt, niet vooruit — wy roepen enkel de aandacht in op hetgeen een Belg in 1854 reeds daerover schreef, en dat het moedergedacht van die nieuwigheid dus niet gisteren, zoo als men denken zou, uit het brein van eenen Franschman voortgekomen is.

Honderd mylen in een uer! Ongelooflyk schynt het inderdaed; maer niet onmogelyk, wy herhalen het, wanneer men de vervoermiddelen naergaet van over straks eene eeuw en die welke nu gebruikt worden: — en wie zou kunnen bepalen, welke geheime krachten de natuer nog bezit, en welke geleerde kombinatiën de menschelyke genie nog maken zal!

*Al heeft het paerd ze zuer verdiend,
 't Krygt toch de haver niet!*

zong men dezer dagen ons voor, en het dreunde ons weër in de ooren, toen wy het laeste nummer van den *Moniteur* open sloegen en geruimen tyd bleven nadenken by het kapittel *pensioenen* — hetwelk men in de meeste gevallen beter eene spottery, dan wel eene belooning voor bewezen diensten, zou kunnen noemen; dat kapittel, hetwelk men den naem van martelaers-kapittel zou moeten noemen.

In het leven slecht betaeld is het den ambtenaar onmogelyk of verboden geworden van eenig bedryf by de hand te nemen; na oud, versleten en gebroken te

terde hy haer in: om Gods wil, jonkvrouw! gryp moed, ik zal u reddlen; begeef u in de slaepkamer, ik ben dadelyk weër by u.

Inmiddels werd het kloppen herhaeld en Steven snelde naer den zolder. De jonkvrouw wankelde naer de aengeduide plaats en hief de armen omhoog, God om bystand smeekende. Weldra was Steven weder by haer, en zeide: Ik kan niet nalaten te openen, edele jonkvrouw! want het is uw oom zelf, die met vier mannen eischt binnen gelaten te worden. Wanhoop echter niet, maer luister wei naer hetgeen ik u zeggen ga.

Onder het gejaegd uitspreken dezer woorden, opende hy een laeg venster, waardoor onmiddelyk de gure wind binnenstoot. Hy vatte de jonkvrouw krachtig om middel en zette haer buiten, zeggende: Hier is een pad, ga daer langs voort, dan zult gy aen een bosch komen, verberg u daer tuschen de struiken; zoodra uw oom vertrokken is, kom ik tot u en zal fluiten, waerop gy moet antwoorden, opdat ik u vinde en verder leide.

Hy sprong weër haestig in het venster en sloot dat achter zich.

Daer stond de ongelukkige schuldlooze dan alleen, blootgesteld aen het akelige weder. Zy bleef eene wyle sprakeloos, gelyk een yzeren beeld. Maer op eens drong eene ruwe stem haer in het oor, zy schrikte hevigh, want die klank was haer te wel bekend. Eenige oogenblikken, luisterde zy nog opletent, als om zich van de waerheid te overtuigen. Doch het verwarde geraes, dat in onzamenhangende toonen tot haer drong, bewees genoeg welk gevaer haer dreigde. Nu keerden hare krachten, en met groote drift yde zy in de aengeduide rigting voort, steeds in de droeve vrees, dat de vervolgers naderden. Zy jaegde zich zelve en eischte meer van haer lichaem, dan mogelyk was. Zoo putteden zich hare krachten spoedig uit, en zy zag zich genoodzaekt enige rust te nemen. Bevende nam zy op eenen omgerukten boom plaats. Inmiddels huilde de wind met schrikkellyk

zyn, geeft men hem een pensioen, dat hem altyd eenige trappen in de samenleving naer beneden doet dalen, want hy heeft dezelfde middelen niet meer gelyk tydens zyn ambtelyk leven — maer erger dan dat, het pensioen geeft aen anderen ter nauwernood, of in 't geheel niet te eten.

Den 12 february 1863 kon men in den *Moniteur* een pensioen van 52 fr. opgenomen zien — een pensioen voor zeventien jaren dienst aen twee gemeenten als sekretaris bewezen! Dat is dus nog geen 9 centiemen daegs voor eene weduwe en haer zoon, en datzelfde pensioen zal nog verminderen, wanneer de zoon zyn 18^e jaer zal bereikt hebben.

In 't leven heeft de gemeente-sekretaris eene onbeduidende som genoten — en na zeventien jaren peerdienst werpt men zyne vrouw en kind 9 centiemen daegs toe, zoo veel omtrent als men aen den bedelaer geeft, die geregeld aen uwe deur eene almoes mag komen halen.

En zoodanig pensioen wordt verleend by koninklyk besluit; het is geteekend door den koning en tegenge-teekend door zynen minister van binnenlandsche zaken. Maer als de koning of de minister, vóór het teekenen, eenen oogslag op zoo'n besluit werpen, denken zy dan niet eene halve minuet, aen welke spottery met de armoede, zy kunnen naem geven? Denken zy niet een enkel oogenblik, dat dit besluit in den *Moniteur* openlyk zal te lezen staen?

De wet is zóó, zal men zeggen: ja, maer de wet is niet onverandelyk. Doch neen! men gedenkt in België den kleinen ambtenaar met woorden en den groote met klinkende vyfrancstukken. De verhooging van traktementen, welke kortelings gestemd werd, moest ook eene verhooging van pensioen ten gevolge hebben: maer 't zyn de grooten die men het meest gedachtig is geweest — 't was water naer de zee gedragen.

Negen centiemen daegs, voor zeventien jaren dienst in een demokratioek land, waer de ministers er op roemen niet op de kniën van hertoginnen gewiegd te zyn; in een land van overvloed, dat ryk genoeg is om eene *gloire militaire* te betalen; een land dat een zoo groot getal diplomaten en andere figuranten heeft, om in den vreemde parade te maken; — negen centiemen

geweld om haer heen, zoodat zy groote moeite had, om regt te blyven staen. De regen daelde by stroomen neder en had hare kleederen weldra gansch doorweekt.

In die akelige gesteltenis hief zy de schreiende oogen ten hemel. Geene enkele star blonk troostend aen het uitspannel, het was daer alles even duister als in hare bedrukte ziel. Maer toch drong nog een vriendelyke lichtstraal tot haer: het was eene vonk der heilige godsdienst. Toen sprak zy met sidderende stem:

— Heere, myn God! verlaet my niet in dezen uitersten nood, ontferm U myner naer de uitgestrektheid uwer barmhartigheid. O, myn Vader! bescherm my onder de vleugelen uwer liefde en almacht; verlos my uit de benauwdheid, welke my omvangen heeft.

Die bevende toonen werden door het stormgeloei verstikt, en voor geen menschenoor vatbaar, al was dat daer aanwezig geweest, om ze op te vangen, maer toch weërgalmden zy in den bemel voor den troon des Alwyzens, van wien alleen redding konde komen. Maer de tyd der beproeving was nog niet verstreken, zy had nog slechts weinige drop-pelen gesmaakt uit dien bitteren kelk, welken zy tot den bodem ledigen zoude. Langzaam trad zy verder. Het lieve hoofd, dat zich fier moest verheffen, was jammerlyk gebogen, hare gansche schoone gestalte werd nedergedrukt onder het droeve wigt van den rampspoed. Nauwelyks wetende waer zy hare voeten plaetste, ging zy immer voort. Maer dikwyls vond zy een hinderpael: nu eens een zwaren steen, of boomstammen, die haer teeder lichaem kneusden, en haer een pynlyken gil ontrukten, dan weder gleed zy in een ondiepen, met water gevulden kuil en verstyfde hare fyne voeten, welke alleen aen de zachte tapyten der zalen of het liefelyk mos der tuinen gewoon waren. Ten laatste verkondigde een sterke slag van eenen tak haer, dat zy zich in het woud bevond. Zy waegde het niet den blik op te heffen, uit vrees van door de woedend bewogene twygen nog meer geteisterd te worden. Haestig sprong zy dan ter zyde om zich van de plaats te verwyderen, waer zy het

DE JONKVROUW,

DOOR EDUARD HOFBERG.

(Vervolg.)

Hy was inmiddels opgestaen en klopte aen de deur van het slaepvertrek. Geen antwoord ontvangende herhaelde hy zyne aanmelding sterker. Het smartte hem wel, dat hy de stille rust der ongelukkige moest verstoren, maer de voorzigtigheid gebod het. Ten laatste hoorde hy eenige beweging, en riep nu; Mejonkvrouw! wees zoo goed u haestig te kleeden, waut wy moeten noodzakelyk nog dit uer van hier gaen. Ik zal u naer eene meer veilige plaats voeren.

— Ik zal uwen raed volgen, antwoordde zy met eene zwakke stem, welke haer lyden verried. Hy trok nu een zwaren overjas aen, zette eene stevige muts op en lag het byl voor zich op eene tafel. Intussen huilde de wind rondom het huis, en de bagel en regen kletterden tegen de vensters. Met diep medelyden overwoog Steven, hoe de teedere maegd aen dit droevig weder zoude zyn blootgesteld en twyfelde een oogenblik, of hy niet te huis zoude blyven; maer daerna weder bedenkende, dat hieruit nog erger kwaed konde voortspruiten, bleef hy by zyn eerste besluit. Een half uer later trad de jonkvrouw voor hem. Haer gelaet was bleek en ontlaen en kwam als het beeld der treurigheid uit den zwarten kap van haren mantel. Steven hiag zyne byl aen eene sterke koord om den hals en bood haer eerbiediglyk den arm, welken zy gaerne aenvaardde, daer zy wel wist, zonder steun niet verre te kunnen gaen. Zy traden naer de deur, en Steven lag de hand reeds aen het slot, om te openen, toen een zware slag van buiten hen deed afdeinzen. Een doffe gil ontsnapte aen de borst der jonkvrouw, en zy was op het punt van bewusteloos neder te zygen. Steven, hoewel zelf hevigh verschrikt, behield zyne tegenwoordigheid van geest, en haestig fluis-